dr hab. Anna Matysek
Uniwersytet Śląski w Katowicach
Wydział Humanistyczny
Katowice, Uniwersytecka 4
email: anna.matysek@us.edu.pl

Recenzja osiągnięć doktora Stanisława Skórki wnioskującego

o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych

w dyscyplinie nauki o komunikacji społecznej i mediach

wykonana na podstawie uchwały nr RDNoKSiM/2/2026 Rady Dyscypliny Nauki o Komunikacji Społecznej i Mediach Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej z dnia 30 czerwca 2026 r. w sprawie powołania komisji habilitacyjnej w postępowaniu habilitacyjnym w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o komunikacji społecznej i mediach doktora Stanisława Skórki.

Niniejsza recenzja została sporządzona zgodnie z wymogami art. 219 ust. 1, pkt. 1-3 *Ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*.

Życiorys naukowy Habilitanta

Doktor Stanisław Skórka jest absolwentem studiów magisterskich Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie na kierunku bibliotekoznawstwo i informacja naukowa. Tytuł magistra uzyskał w 1995 r. na podstawie pracy magisterskiej **Biblioteka Polska, seria wydawnicza lwowskiej firmy Władysława Gubrynowicza i Władysława Schmidta**. W 2004 r. na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach uzyskał stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie bibliologii na podstawie rozprawy: **Strategie poszukiwania informacji w edukacyjnym systemie hipertekstowym**, przygotowanej pod kierunkiem dr hab. Wandy Pindlowej, prof. UJ. Rozprawa została wydana w 2006 r. pt. **Użytkownicy systemów hipertekstowych: strategie poszukiwania informacji w edukacyjnym serwisie internetowym** przez Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej.

[redacted]

Habilitant po ukończeniu studiów magisterskich został zatrudniony na stanowisku asystenta w Instytucie Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. Po doktoracie został zatrudniony na stanowisku adiunkta w tej samej uczelni, a po zmianach nazw jednostek od 2008 r. jest pracownikiem Instytutu Nauk o Informacji Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. Ponadto w grudniu 2008 r. został dyrektorem Biblioteki Głównej Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie i pełnił tę funkcję do 31 stycznia 2021 r., a od 1 stycznia 2022 r. jest dyrektorem Biblioteki Głównej Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. Ponadto w 2015 r. pracował w Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego, a w latach 2015-2024 w Wyższej Szkole Europejskiej im. Ks. Józefa Tischnera w Krakowie.

Ocena głównego osiągnięcia naukowego Habilitanta

Doktor Stanisław Skórka jako główne osiągnięcie naukowe wskazał autorską monografię naukową pt. ***Architektura informacji: Koncepcja interdyscyplinarnego obszaru badań***, opublikowaną w 2025 roku nakładem Wydawnictwa Naukowego Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie (ISBN: 978-83-68731-40-8; ss. 425). Recenzentkami wydawniczymi monografii były prof. dr hab. Barbara Sosinska-Kalata z Uniwersytetu Warszawskiego oraz dr hab. Małgorzata Kowalska-Chrzanowska, profesor Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Wskazana do oceny praca wpisuje się w nurt aktualnych badań bibliologicznych i informatologicznych. Publikacja ta wypełnia istotną lukę w polskim piśmiennictwie naukowym: nie tylko stanowi pierwszą monografię polskiego autorstwa systematyzującą wiedzę na temat architektury informacji, lecz także przedstawia ją jako interdyscyplinarny obszar badań oraz wskazuje jej potencjał do przekształcenia się w samodzielną dyscyplinę naukową.

Tytuł książki w pełni odpowiada jej zawartości. Jeszcze przed rozpoczęciem lektury uwagę zwraca sam projekt okładki, na której znajduje się autorska definicja architektury informacji (s. 347), zabieg ten od razu przywodzi na myśl okładkę pierwszej książki o architektach informacji z 1996 r. autorstwa R.S.Wurmana i P.Bradforda. Monografia obejmuje wstęp, cztery rozdziały, zakończenie, bibliografię, spis rysunków i tabel oraz indeks osobowy. Ponadto każdy rozdział rozpoczyna się własnym spisem treści, co porządkuje wywód; w rozdziale 4 spis ten jest bardziej szczegółowy niż spis treści zamieszczony na s. 7–9, ponieważ obejmuje także nagłówki czwartego stopnia. Książka została starannie przygotowana pod względem formalnym i językowym, choć miejscami występują niedociągnięcia redakcyjne dotyczące odsyłaczy do ilustracji. Przykładowo, ilustracja 12 jest w tekście zacytowana jako 13, dla rysunków 108 i 111 brakuje odwołań w tekście głównym, miejscami cytowane są późniejsze ilustracje (np. najpierw 20, a później 19, podobna sytuacja z ilustracjami 81 i 80 czy 121 i 120), co może gubić czytelnika.

[redacted]

Wstęp jest stosunkowo krótki jak na monografię naukową (7 stron), ale zawiera wszystkie niezbędne elementy, takie jak cel, przegląd literatury, pytania badawcze, opis metod badawczych oraz strukturę pracy. Już we wstępie Autor wprowadza skrót IA, pochodzący od angielskiego terminu *information architecture*, co pozwala uniknąć mylenia architektury informacji ze sztuczną inteligencją (AI).

Głównym celem Autora było "przedstawienie architektury informacji jako dyscypliny spełniającej kryteria naukowości oraz omówienie teorii, które mogą stanowić jej fundament" (s. 14). Cel jest ważny nie tylko dla krajowych badań, ale i rozważań w skali światowej, gdyż dotychczasowe publikacje, polskie i zagraniczne, skupiały się przede wszystkim na praktycznych aspektach projektowania architektury informacji i, jak sam Autor wskazuje we wstępie (s. 13) niewielu autorów wypowiadało się na temat IA jako dyscypliny naukowej. Habilitant we wstępie sformułował cztery pytania badawcze, na które odpowiedzi poszukiwał w kolejnych rozdziałach monografii:

1. W jaki sposób ewoluowały rozumienie i zastosowanie architektury informacji od prehistorii organizacji informacji do współczesnych wyzwań XX i XXI wieku?
2. Jakie są kluczowe obszary zainteresowań architektury informacji w zakresie treści, kodu i formy oraz jak kształtują one efektywność systemów informacyjnych?
3. W jakim zakresie architektura informacji funkcjonuje jako dyscyplina naukowa i jakie są jej związki z innymi dziedzinami wiedzy?
4. Czy architektura informacji jest subdyscypliną informatologii, czy może stanowić odrębną dziedzinę naukową? Jakie warunki musi spełniać, aby uznać ją za samodzielną naukę?

Do uzyskania odpowiedzi na te pytania Habilitant posłużył się kilkoma ogólnonaukowymi metodami oraz operacjami poznawczymi wykorzystywanymi w analizie teoretycznej. Wybrane metody i procedury badawcze (metoda porównawcza, krytyczna analiza treści, analiza i krytyka piśmiennictwa, abstrahowanie, analiza i synteza, modelowanie, studium przypadku, metoda historycznego i logicznego poznania naukowego, metoda wnioskowania) zostały dobrane trafnie do pracy o charakterze teoretyczno-analitycznym i odpowiednio uzasadnione we wstępie. Ze względu na naukowy, teoretyczny charakter pracy zaskakujące jest jednak wskazanie studentów jako głównych odbiorców monografii. W pierwszej kolejności wymieniłabym tutaj badaczy zajmujących się architekturą informacji i pokrewnymi zagadnieniami.

W rozdziale pierwszym pt. **Architektura informacji – dyskurs terminologiczny** Autor przed omówieniem samego pojęcia architektury informacji analizuje jego dwie składowe: architekturę oraz informację. Jest to rozwiązanie uzasadnione, ponieważ ułatwia późniejsze rozumienie definicji IA. Habilitant zdecydowanie więcej miejsca poświęcił jednak wyjaśnieniom znaczenia architektury niż informacji, a same rozważania o znaczeniu informacji pogłębia dopiero w rozdziale 3.2.2. Kolejny, obszerny podrozdział poświęcony jest

[redacted]

problematyce definiowania IA, w tym kryteriom definicyjnym oraz wynikającym z nich odmiennym ujęciom tego pojęcia. Autor omawia również terminy pokrewne, takie jak architektura informacyjna czy projektowanie informacji. Na koniec porządkuje rozważania, wskazując główne zadanie IA (s. 40) oraz pięć sposobów interpretacji, jako: proces, prezentacja, działalność, konstrukcja i nauka. W ostatnim podrozdziale Habilitant przedstawia wybrane koncepcje architektury informacji, od holistycznych po szczegółowe: wszechobecną IA, IA jako proces projektowania i organizowania informacji, koncepcję webową, IA w zarządzaniu przedsiębiorstwem oraz dziedzinową IA. Po tak obszernym przeglądzie podejść zabrakło podsumowania i krytycznego komentarza Autora.

Rozdział drugi pt. **Architektura informacji w perspektywie historycznej** porządkuje rozwój architektury informacji. Rozważania w tej części pracy pozwoliły odpowiedzieć na pierwsze z pytań badawczych. Pierwszy podrozdział przedstawia interdyscyplinarne korzenie IA. Autor wspomina w nim o „architektach informacji" w firmie Xerox PARC, omawia tekst Rodrigo Rondy Leóna oraz wskazane przez niego trzy etapy rozwoju IA w latach 1970–2003. Przywołuje także inne publikacje, które opisują ewolucję tej profesji od momentu pojawienia się komputerów. Autor poszerza tę perspektywę, wyróżniając dwa zasadnicze okresy: prehistorię IA oraz erę IA. Poszukując najwcześniejszych przejawów tworzenia i organizowania informacji, sięga do początków cywilizacji, jeszcze sprzed utrwalania komunikatów na nośnikach. Opisuje kody akustyczne i optyczne, obrazkowe, a następnie powstanie i rozwój pisma, wynalezienie druku i jego konsekwencję w postaci "eksplozji informacyjnej". W drugiej części tego podrozdziału Habilitant przytacza prekursorskie sposoby organizowania informacji, poczynając od tabliczek glinianych i katalogu Pinakes. Następnie przywołuje wprowadzone przez Arystotelesa pojęcie kategorii, czy pierwsze klasyfikacje organizmów żywych. Autor przedstawił też ślady IA w wybranych książkach począwszy od XII w. do 1682 r. i jak sam podsumował, temat ten można by kontynuować, ale nie jest to główny wątek pracy. Podrozdziały te stanowią oryginalne ujęcie genezy architektury informacji, ukazując jej obecność nie tylko w środowisku cyfrowym, lecz także dużo wcześniej w materialnych praktykach organizowania i przekazywania informacji. Ostatni podrozdział to przybliżenie najważniejszych publikacji, wydarzeń i zjawisk dla rozwoju IA w wyszczególnionych przez autora pięciu okresach w XX i XXI w.: lata 1960-1970, lata 80., lata 90., lata 2011-2024. Jak tłumaczy Autor, omówienie to jest pobieżne i uwzględnia "fakty, które nie były dotąd przedstawiane w piśmiennictwie polskim lub są mało znane" (s. 118). W wyborze zjawisk i artefaktów pojawiają się kwestie bardziej znane, jak powstanie hipertekstu, WWW czy wydanie w 1998 r. książki L. Rosenfelda i P. Morville'a, jednak nie sposób ich pominąć, gdy są to kamienie milowe rozwoju architektury informacji.

W rozdziale trzecim pt. **Obszary badań IA** Habilitant rozważania rozpoczyna od autorskiego modelu architektury informacji (ilustracja 56, s. 144). Model ten bazuje na strukturze komunikatu składającego się z trzech warstw: treści (esencja i istota komunikatu), kodu (zbiór znaków, pojęć, symboli i ich znaczeń) i kształtu (forma, nośnik). W kolejnych podrozdziałach

[redacted]

Autor szczegółowo omawia te elementy, szukając odpowiedzi na drugie pytanie badawcze. Najwięcej uwagi poświęcił treści: omówił jej znaczenie, aspekty oraz cechy użytkowe, a także związane z nią pojęcia, takie jak informacja, produkt i usługa informacyjna, nowe media, przestrzeń, środowisko oraz ekosystem informacyjny. Zaskąkująca jest zawartość podrozdziału 3.2.2 pt. **Informacja, komunikat, metadane**, gdzie przytaczane są definicje informacji, jej wymiary wg Tefko Saracevica, czy konteksty jej rozumienia wg Michaela Bucklanda. Rozważania te zdecydowanie lepiej pasowałyby w rozdziale 1, gdzie czytelnik otrzymuje przegląd definicji *architektury*, a może czuć niedosyt interpretacji terminu *informacja.* Co więcej w podrozdziale brakuje rozważań o tytułowym komunikacie i metadanych. Kolejny podrozdział to wyjaśnienie znaczenia produktu i usługi informacyjnej w kontekście IA, a dla pełnego rozumienia co może być nośnikiem informacji, Autor przytacza zjawisko nowych mediów i kategorie mediów cyfrowych, rozszerzając je o aplikacje mobilne. Podrozdział zamykają rozważania o przestrzeni, środowisku i ekosystemach informacyjnych. W kolejnym podrozdziale Habilitant omawia zagadnienia kodu i kodowania, odwołując się do prac z nauki o komunikacji. Podaje przykłady kodów i ich ilustracje, podkreślając przy tym, że kod ma za zadanie przekazywać treść i nie skupiać uwagi użytkownika na swojej postaci. Ostatni z podrozdziałów dotyczy kształtu informacji, który, zgodnie z jednym z celów IA, powinien być dostosowany do potrzeb użytkowników. Autor rozważania koncentruje na strukturze, organizacji informacji i wzorcach IA.

Ostatni, czwarty rozdział, zatytułowany Nauka o architekturze informacji, służy poszukiwaniu odpowiedzi na dwa pozostałe pytania badawcze: o status IA jako dyscypliny naukowej, jej związki z innymi dyscyplinami, zwłaszcza z informatologią, oraz o możliwość uznania jej za samodzielną naukę. Rozdział ten stanowi ponad jedną trzecią objętości monografii, przy czym zasadnicza część rozważań została skoncentrowana w dwóch pierwszych podrozdziałach. W podrozdziale 4.1, poświęconym relacjom IA z innymi dyscyplinami, Autor omawia bibliotekoznawstwo, informatologię, architekturę, informatykę i psychologię. Zabrakło jednak szerszego odniesienia do innych obszarów wskazanych na ilustracji 98, zamieszczonej na s. 245, oraz do treści ilustracji 108 ze s. 272.

Jako pierwsze Habilitant analizuje bibliotekoznawstwo i informatologię, omawiając wspólne obszary zainteresowań z IA, m.in.:

- organizację i klasyfikację informacji, w tym stosowane od dawna systemy klasyfikacji, a szczególnie popularna w środowiskach cyfrowych klasyfikacja fasetowa i rola słowników kontrolowanych,
- metadane i indeksowanie,
- wyszukiwanie informacji i zachowania informacyjne użytkowników.

Drugą dyscypliną, dla której Autor pokazał wspólne wątki z IA, to architektura. Na podstawie przeanalizowanej literatury i wybranych definicji ustalił kilka podobieństw:

- integrowanie wielu dyscyplin (technicznych i humanistycznych),
- podział na praktykę i teorię (definicje nawiązujące do sztuki i nauki),

[redacted]

- podejście konceptualistyczne (tworzenie planów, korzystanie z wzorców, wizualizacje w postaci diagramów i szkiców)
- badanie relacji między formą a przeznaczeniem,
- podejście strukturalne – ustalanie relacji między częścią a całością.

Trzecią szczegółowo prześledzoną dyscypliną jest informatyka, a obszary, które Autor wskazuje jako wspólne z IA to m.in.:

- inżynieria oprogramowania (w tym wytwarzanie oprogramowania zgodnego z potrzebami i preferencjami docelowych użytkowników oraz kaskadowy i zwinny model projektowania),
- systemy informatyczne (szczególnie bazy danych),
- teoria informacji (optymalizacja struktury treści, redukcja nadmiarowych danych, redukcja szumu informacyjnego),
- grafika komputerowa (projektowanie interfejsów użytkownika, wizualizacja informacji, zasady projektowania graficznego, projektowanie interakcji i animacji),
- komunikacja człowiek-komputer i user experience (projektowanie nawigacji, badania użyteczności, multimodalność),
- algorytmy i struktury danych (projektowanie struktur informacji),
- sztuczna inteligencja (praktyczne zastosowania AI jako narzędzia wspomagającego projektowanie i testowanie architektury informacji).

W przeprowadzonej przez Autora analizie zabrakło głębszego zestawienia z projektowaniem wrażeń użytkownika (ang. user experience). Nie ma też wzmianki o psychologii wymienionej na początku podrozdziału.

W drugim podrozdziale, o szczególnie istotnym znaczeniu dla celu pracy, Autor "podjął próbę udowodnienia tezy, iż architektura informacji może być uznawana za samodzielną dyscyplinę". Wątek pojawiał się w literaturze przedmiotu, IA była zaliczana m.in. do subdyscyplin nauk o informacji, ale wcześniej nie prowadzono tak szczegółowych i kompleksowych rozważań. Habilitant przyjrzał się sześciu kryteriom pozwalającym wyodrębnić dyscyplinę naukową, zaproponowanym przez Jerzego Ratajewskiego. Na podstawie analizy literatury przedmiotu wyróżnia on przedmioty zainteresowań IA (środowisko informacyjne i jego użytkownicy, systemy IA, projektowanie i ewaluacja produktów informacyjnych, formy informacji, interakcje użytkowników z informacją, w tym wyszukiwanie informacji, kod i kształt komunikatu, kształcenie). Część z tych przedmiotów pozostaje w obszarze zainteresowań badawczych bibliologii i informatologii. Autor przedstawia także cele badawcze o ogólnym charakterze (rozwój metodologii badawczej, ewolucji dyscypliny), jak i specyficzne dla IA (elementy IA ułatwiające wyszukiwanie i rozumienie, usprawnienie procesu przekazywania informacji czy ocena użyteczności środowisk i produktów informacyjnych). Następnie Habilitant analizuje podstawy teoretyczne IA, w tym reguły, twierdzenia i zasady proponowane przez badaczy i praktyków architektury informacji, jednocześnie dostrzegając słabość dyscypliny w tym obszarze. Podaje także źródła

[redacted]

terminologii (słowniki, encyklopedie, normy, artykuły naukowe, publikacje fachowe oraz zapożyczenia z powiązanych dyscyplin) oraz nawiązuje do problemu nadmiaru terminów anglojęzycznych w działalności praktycznej. Następnie Autor omawia metody i techniki badawcze zapożyczone od innych dyscyplin, jak i specyficzne dla IA (sortowanie kart i test stresu nawigacyjnego, w opisie zabrakło innego testu nawigacji – testu drzewa / odwróconego sortowania kart oraz wzmianki o heurystykach IA opracowanych przez Abby Covert). W ostatnim podrozdziale Autor stwierdza, że IA należy do nauk praktycznych, a "na obecnym etapie rozwoju można uznać, że prawdopodobnie jest zbyt wcześnie, aby sklasyfikować IA jako samodzielną naukę" (s. 333). Przeprowadzone przez Habilitanta analizy prowadzą go do wniosku, że architektura informacji jest obecnie na wczesnym etapie rozwoju naukowego (wg etapów wyróżnionych przez Elżbietę Niezabitowską), z czym po zapoznaniu się z argumentacją Autora w pełni się zgadzam. Ostatnie dwa, krótkie podrozdziały to przedstawienie 50-letniego dorobku architektury informacji (instytucje, konferencje, publikacje, standardy i wzorce) oraz kształcenie akademickie w zakresie IA na świecie i w Polsce. Rozdział kończą rozważania o przyszłości IA oraz zależnościach z nauką o informacji.

Przeprowadzone przez Autora analizy pozwoliły odpowiedzieć na wszystkie pytania badawcze, choć nie na wszystkie jednoznacznie. Architektura informacji nie jest jeszcze samodzielną dyscypliną naukową, ale Habilitant trafnie wskazał obszary wymagające dalszych działań, by cel ten został osiągnięty. W zakończeniu wymienia on wątki do przyszłych badań, które mogą stanowić inspirację dla osób zainteresowanych rozwojem architektury informacji w Polsce. Nieustający rozwój zasobów cyfrowych oraz coraz szersze zastosowania sztucznej inteligencji sprawiają, że nie zabraknie wyzwań dla architektów informacji. Na zakończenie Autor przedstawia myśl o ulotności cyfrowego świata, która skłania do refleksji nad trwałością zasobów elektronicznych oraz nad konsekwencjami braku ich fizycznej, namacalnej formy. Wątek ten dobrze domyka rozważania zawarte w monografii, ponieważ przenosi uwagę z historycznych i teoretycznych podstaw architektury informacji na jej przyszłe zadania związane z trwałym udostępnianiem zasobów cyfrowych i ich archiwizacją.

Monografia doktora Stanisława Skórki jest pierwszym w Polsce tak obszernym teoretyczno-analitycznym opracowaniem tematu architektury informacji porządkującym jej teorię, historię i miejsce wśród innych nauk, pokazującym jej potencjał do przekształcenia się w samodzielną dyscyplinę naukową. Mimo wskazanych w recenzji niedociągnięć, monografia stanowi rzetelne omówienie literatury przedmiotu, jej podstaw teoretycznych, metodologicznych i artefaktów wytworzonych w erze IA.

Ocena pozostałych osiągnięć naukowych

Doktor Stanisław Skórka, poza osiągnięciem głównym, w wykazie osiągnięć naukowych przedstawił listę 76 innych prac, w tym 53 opublikowanych po uzyskaniu stopnia doktora, chociaż nie wszystkie z nich można zaliczyć do recenzowanych prac naukowych. Są to:

[redacted]

- 1 naukowa monografia autorska,
- 21 artykułów (w tym 20 autorskich i 1 współautorski) w recenzowanych czasopismach naukowych, fachowych (Biblioteka w Szkole, Biuletyn EBIB) i popularnonaukowych (Konspekt),
- 23 rozdziały w monografiach naukowych o charakterze prac zbiorowych (w tym 19 autorskich i 4 współautorskie), a w rzeczywistości 22 rozdziały, ponieważ publikacja z poz. 28 została powtórzona na wykazie pod poz. 31,
- 3 recenzje, 3 sprawozdania i 2 wywiady.

Artykuły naukowe Habilitanta publikowane były w ważnych dla bibliologii i informatologii polskich czasopismach naukowych, m.in. Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia, Bibliotheca Nostra, Przegląd Biblioteczny, Zagadnienia Informacji Naukowej. W dorobku kandydata brakuje publikacji w czasopismach zagranicznych.

Ponadto współredagował 9 monografii naukowych – 8 wydanych przez Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego i 1 przez Wydawnictwo AGH. W latach 2005-2010 był redaktorem naczelnym kwartalnika „Konspekt. Pismo Akademii Pedagogicznej w Krakowie", pomysłodawcą i założycielem elektronicznego czasopisma fachowego pt. „Biblioteka i Edukacja" oraz redaktorem pomocniczym w czasopiśmie "Journal of Information Architecture", a obecnie jest członkiem redakcji czasopisma "Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia". Po uzyskaniu stopnia doktora Habilitant był prelegentem na 62 konferencjach naukowych (ogólnopolskich i międzynarodowych).

Tematyka prac i wystąpień konferencyjnych Habilitanta w znacznej liczbie dotyczy architektury informacji. Pierwszy tekst autora na ten temat, wydany przed doktoratem, pt. "Architektura informacji: nowy kierunek rozwoju informacji naukowej" ukazał się w Biuletynie EBIB w 2002 r. i można go określić jako pionierski na gruncie polskim, gdyż tłumaczenie książki Luisa Rosenfelda i Petera Morville'a pt. *Architektura informacji w serwisach internetowych* zostało wydane w 2003 r.

W autoreferacie doktor Stanisław Skórka wyróżnił cztery obszary tematyczne swojego dorobku publikacyjnego:

1. Architektura informacji jako jeden z kierunków ewolucji bibliotekoznawstwa i informacji naukowej, w których przybliża polskim czytelnikom problematykę zawodu architekta informacji, jego kompetencji i głównych zadań oraz proces projektowania elementów architektury informacji (5 tekstów z lat 2008-2011: *Najpierw użytkownik, potem technologia – czyli zadania architekta informacji w bibliotece*; *Rola i zadania architekta informacji w społeczeństwie wiedzy*; *Architekt informacji w bibliotece szkolnej*; *Architekt*

[redacted]

informacji vs. broker informacji – co ich łączy, a co dzieli?; *Architekt informacji: kreator przestrzeni informacyjnych*);

2. Obszary zainteresowań IA. Pole badawcze IA. Badania funkcjonalności elementów IA, w tym: funkcjonalność interfejsów różnego rodzaju systemów informacyjnych, katalogów OPAC, systemów głosowych, czytników książek elektronicznych, systemów wayfindingowych (książka pt. *Użytkownicy systemów hipertekstowych*; artykuły: *Innowacje w interfejsach użytkownika elektronicznych środowisk informacyjnych*; *Next generation electronic catalogs in Polish libraries. Usability and information architecture*; *Systemy nawigacji w przestrzeni słuchowej: analiza porównawcza*; *Wayfinding – czyli o architekturze w systemach informacji*; *Fasety na nowo odkryte. Integrowanie systemów nawigacji i organizowania informacji*; *Wizualizacja nawigacji w serwisach typu discovery*; *Użyteczność czytników książek elektronicznych w świetle standardów*); powiązania interdyscyplinarne IA (artykuł: *Architektura informacji w praktyce zarządzania zasobami informacyjnymi*; *Nowe wyzwania architektury informacji*; *Internet Rzeczy jako pole zainteresowań architektury informacji*);

3. Zastosowanie IA w usługach bibliotek. Projektowanie IA, service design (w tym obszarze wyróżnił 3 teksty: *Aplikacja mobilna jako usługa biblioteki*; *Service design w bibliotece – zastosowanie, dobre praktyki*; *Zastosowanie kanwy modelu biznesowego w bibliotece uniwersyteckiej: studium przypadku);* zaliczyłabym tutaj również tekst wymieniony w grupie 2.: *Internet rzeczy w bibliotece: koncepcja zastosowania*;

4. Artykuły recenzyjne (recenzje 3 książek zagranicznych, którymi przybliżał polskim czytelnikom kluczowe prace z zakresu architektury informacji; tylko jedna z recenzowanych książek ukazała się w języku polskim).

Drugim wątkiem obecnym w publikacjach doktora Stanisława Skórki, nieomawianym w autoreferacie, są publikacje dotyczące wyzwań, przed jakimi stoją współczesne biblioteki, zmieniającej się roli bibliotekarza oraz projektowania przestrzeni bibliotek, co jest naturalnym efektem jego codziennej pracy jako dyrektora biblioteki.

Prace doktora Stanisława Skórki były cytowane w Web of Science 5 razy (bez autocytowań), a w bazie Scopus 4 razy (bez autocytowań). W Google Scholar 43 prace cytowane były 154 razy (143 razy bez autocytowań), z indeksem Hirscha 8, a w repozytorium Research Gate 17 prac było cytowanych 42 razy (z autocytowaniami) i indeksem Hirscha 4 – stan na 4 maja 2026 r. Na dzień sporządzania recenzji prace habilitanta w Google Scholar były cytowane 158 razy (z uwzględnieniem autocytowań). Najczęściej cytowanymi pracami są artykuły naukowe: "Fasety na nowo odkryte. Integrowanie systemów nawigacji i organizacji informacji" oraz "Architekt informacji–kreator przestrzeni informacyjnych".

[redacted]

Ocena osiągnięć dydaktycznych, organizacyjnych, popularyzujących naukę

Działalność dydaktyczną doktor Stanisław Skórka prowadzi od 2004 roku. Były to zajęcia na studiach I, II i III stopnia oraz na studiach podyplomowych na kilku uczelniach w Polsce: Uniwersytecie Komisji Edukacji Narodowej, Wyższej Szkole Europejskiej im. Ks. Józefa Tischnera, Uniwersytecie SWPS, Uniwersytecie Jagiellońskim oraz Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego. W latach 2004-2025 było to 25 różnych przedmiotów, w tym seminarium dyplomowe, gdzie pod opieką doktora Skórki powstało 77 prac licencjackich.
Na szczególną uwagę zasługuje działalność koncepcyjna w zakresie dydaktyki - Habilitant opracował program studiów podyplomowych architektura informacji, których był kierownikiem w latach 2007-2012. Następnie przygotował program pierwszych w Polsce studiów licencjackich z zakresu *architektury informacji*, uruchomionych w Instytucie Nauk o Informacji Uniwersytetu Pedagogicznego (2013). O znaczeniu tego projektu świadczy to, że w ślad za UP poszły cztery inne uniwersytety w Polsce, a na dwóch innych uczelniach realizowana jest specjalność IA. Doktor Stanisław Skórka pełni ponadto funkcję koordynatora ds. jakości kształcenia dla utworzonego kierunku. Za swoją działalność dydaktyczną został odznaczony w 2013 r. Medalem Komisji Edukacji Narodowej.

W działalności organizacyjnej Habilitanta wyróżnia się zainicjowanie w 2018 r. cyklicznej konferencji "Architektura informacji jako dyscyplina akademicka (AIDA)", w której jest przewodniczącym komitetu organizacyjnego. Dotychczas odbyło się pięć edycji konferencji, która gromadzi przedstawicieli ośrodków akademickich w Polsce prowadzących kierunek architektura informacji. Wydarzenie to stanowi ważną przestrzeń debaty nad kształceniem architektów informacji, a jego kolejne edycje wzbogacają wystąpienia czołowych przedstawicieli tej dziedziny z zagranicy, m.in. Peter Morville, Andrea Resmini, Eric Reiss, Abby Covert, Jorge Arango i Heather Hedden. Był również pomysłodawcą i współorganizatorem konferencji Biblioteka w przestrzeni edukacyjnej, której cztery edycje odbyły się w latach 2011–2017.

Docenić należy również działalność doktora Skórki w obszarze bibliotekarstwa akademickiego. W latach 2008-2021 pełnił funkcję dyrektora Biblioteki Głównej Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie, a od 2022 r. dyrektora Biblioteki Głównej Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. W latach 2013-2017 był członkiem Rady Wykonawczej Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich, a od 2024 r. jest wiceprezesem Stowarzyszenia Bibliotek Szkół Wyższych. Od 2018 r. pełni funkcję dyrektora Krakowskiego Zespołu Bibliotecznego, jest też pomysłodawcą repozytorium otwartych danych badawczych krakowskich uczelni (rodbuk.pl).
Habilitant nie kierował dotąd projektami badawczymi finansowanymi w drodze konkursów krajowych i zagranicznych. Brał jednak aktywny udział w projekcie unijnym *Uczelnia najwyższej jakości UP to the TOP. Zadanie 10: Dostosowanie i realizacja programu kształcenia*

[redacted]

do potrzeb społeczno-gospodarczych na kierunku Architektura Informacji jako doradca dydaktyczny.

Swoją fachową wiedzą dzielił się w ramach projektu badawczo-rozwojowego i wdrożeniowego współpracując w firmą Waynet sp. z o.o. Był też członkiem Zespołu doradczego do spraw programu „Społeczna odpowiedzialność nauki".

Analizując ten obszar osiągnięć, należy szczególnie wyróżnić działalność doktora Stanisława Skórki na rzecz promowania architektury informacji w Polsce, tworzenia przestrzeni do dyskusji w postaci cyklicznych konferencji, inspirowania badaczy z innych ośrodków akademickich oraz zainicjowania kształcenia w zakresie architektury informacji w kraju.

Inna aktywność naukowa realizowana w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej

Doktor Stanisław Skórka w dniach 14 października - 25 listopada 2025 r. odbył staż w Instytucie Nauk o Informacji i Mediach na Uniwersytecie Wrocławskim. Na gruncie międzynarodowym w latach 2008-2021 był członkiem międzynarodowego zespołu The REG-iA Research and Education Group in Information Architecture, a w latach 2006-2013 członkiem rady programowej recenzującej zgłoszenia wystąpień na konferencję European IA Summit.

Konkluzja

Przedstawiona powyżej ocena osiągnięcia naukowego, pomimo uwag przedstawionych w niniejszej recenzji, oraz działalności w pozostałych obszarach prowadzi do jednoznacznie pozytywnej konkluzji.

Doktor Stanisław Skórka:

- posiada stopień naukowy doktora;
- przedstawił osiągnięcie naukowe w postaci monografii naukowej (spełniającej kryteria formalne określone w art. 267 ust. 2 w/w Ustawy), która stanowi znaczny wkład w rozwój badań, w tym w szczególności w obszarze nauk o komunikacji społecznej i mediach;
- przedstawił znaczący dorobek publikacyjny, zrealizował staż badawczy, aktywnie uczestniczył w międzynarodowych i krajowych konferencjach naukowych;
- posiada duże doświadczenie w pracy dydaktycznej, organizacyjnej i popularyzatorskiej.

[redacted]

W oparciu o dostarczoną dokumentację stwierdzam, że w mojej opinii doktor Stanisław Skórka spełnia wymagania stawiane osobom kandydującym do nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie nauk o komunikacji społecznej i mediach, określone w art. 219 ust. 1 pkt 2 *Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 20 lipca 2018 r.* Wnoszę o dopuszczenie doktora Stanisława Skórki do dalszych etapów postępowania habilitacyjnego.

Katowice, 13.10.2026 r.

[redacted]

dr hab. Anna Matysek